

in preizkušenih splavarjev veliko škodo. Toliko splavov in to obnem kakor letos še ni videl Maribor v novembru.

Dva velika vloma v okolici Slov. Bistrice. V dveh nožeh zaporedoma sta bila izvršena v okolici Slov. Bistrice dva velika vloma. V noči od 13. na 14. t. m. je bilo vlomljeno v gostilniške prostore Beno Dvoršaka pri kolodvoru Slov. Bistrice. Vlomilci so prišli skozi okno, na katerem so zdrobili šipo. Odnegli so razno obleko, kolo, cigarete v skupni vrednosti 2450 dinarjev. — Naslednjo noč so vlomilci obiskali trgovca in posestnika Franca Uranjeka pri Sv. Trojici, občina Zgornja Poljskava. Tudi pri njem so vdrlji skozi okno, na katerem so zvrli križ z železnim drogom, katerega so pozabili na mestu vloma. Iz trgovine so odnesli precej denarja, katerega so našli v blagajni, 6 bal moškega in 2 bali ženskega sukna, platno, cigarete, razne srečke, vse skupaj v vrednosti 5250 dinarjev. Orožništvo je takoj pričelo s preiskavo, toda dosedaj brez uspeha. Vse kaže, da je to delo bande, ki je nedavno izvršila vlom na Pragerskem in trgovino Jeglič.

Novice iz Laporja pri Poljčanah. Tudi pri nas se je na več krajih utrgal plaz. Največji je plaz za pokopališčem. Ta plaz je napravil največ škode posestniku Gregorju Polancu, kateremu je odvezel vse veliki sadonosnik. Tudi sosedna zemljišča so zelo prizadeta, posebno župnijsko, na katero plaz počasi leze. Cesto po laporski gorci je morala občina zavarovati s piloti, da se ni popeljala. — Franc Sagadin v Kočnem je prevzel posestvo po svojem 84letnem očetu Stefanu in si je izbral za družico v življenju Marijo Sagadin, hčerko daleč znanega, vrlega moža Jakoba Sagadina v Kočnem. Gostje so na gostiji pri licitaciji ameriške smodke zbrali za Dijaško kuhinjo v Marboru 320 Din. Novemu paru obilo sreče!

Uboj in drugo v Gornji Radgoni. V nedeljo, dne 14. t. m., ob šestih zvečer, je zabodel z nožem Rupert Dokl Ivana Trstenjaka. Ta žalosten prizor se je odigral na Ščavnici, župniji Sv. Petra. Morilec je doma iz Zagajskega vrha, umorjeni pa s Plitvičkega vrha. Oba sta se poročila pred 3 leti. Dokl je znan kot pretepač in surov mož, Trstenjak pa kot miren, skrben in dober družinski oče. Zakaj se je izvršil ta umor je nedogano, in nerazumljivo. Dokl je šel v družbi drugih dveh oseb iz Domitarjeve gostilne na Plitvičkem vrhu proti Ščavnici. Med potjo srečajo Trstenjaka. Dokl ga vpraša, kdo da je. Ta odgovori: Leljev. Nato pa Dokl zamahne z nožem in zabode Trstenjaka naravnost v srce. Ali je vladalo med obema kako tiho sovraštvo, ali je storil Dokl ta zločin iz same podivjanosti, kdo ve? Ivan Trstenjak je bil obduciiran in v torek, dne 16. t. m., pokopan na petrovskem pokopališču. Žena z dvema otročičema nepopisno žaluje. V cerkvi med vigilijami je omedlela. So morali poslati po zdravnika. Nenavaden in mučen je bil trenutek, ko je peljal orožnik vkleknjenega morileca na kolodvor, ko se je mrtvaški spreved z njegovo žrtvo pomikal med nepopisnim in pretresljivim jokom proti župnijski cerkvi. Naj morilec ta prizor nikdar ne pride iz spomina in mu pripomore do poboljšanja! — V sredo, dne 24. t. m., sta bila poročena v župnijski cerkvi sv. Petra Franc Hajnčič in Filomena Jagerič. Zenin je doma v Lomanovih, nevesta pa na Ščavnici. Oba izhajata iz uglednih družin. Želimo obilo sreče!

Viničarji, viničarke! Po vinorodnih okrajih Maribora, Ptuja in Ljutomerja je raztresen naš delavski viničarski stan. Brez pravic je, brez bolniškega, nezgodnega, starostnega in invalidnega zavarovanja. Za trdo delo mu družba ne nudi niti dovolj kruha, niti primerne obleke, niti zdravih stanovanj, niti lepe besede, vredne božjih otrok. 40.000 družin šteje naš stan! Kaka armada, ako se organizira in disciplinira, si postavi program in ako gre kot en mož v boj za pravice viničarjev. Da se to zgodi in da tudi viničarju vzide žarko sonce gospodarske svobode, je Strokova zveza viničarjev in kmetskih delavcev v Ljutomeru sklenila, sklicati prvi kongres viničarjev, ki bo zboroval dne 7. in 8. decembra t. l. v Ljutomeru, s sledočim dnevnim redom: V torek, dne 7. decembra: Ob 13. uri zborovanje delegatov iz vseh viničarskih krajev v Katoliškem domu. 1. Kritičen položaj viničarjev (Peter Rozman). 2. Program in zahteve viničarske organizacije (Andrej Semenič). 3. Praktična izvedba organizacije (France Žužek). Po delegatskem zborovanju prijateljski večer. Začetek je točno ob sedmih. V sredo, dne 8. decembra: Ob 8. uri sv. maša, nato zborovanje v Katoliškem domu. 1. Krščanski socializem, naš rešitelj (dr. Andrej Gosar). 2. Naša delavska kultura (K. Pitako). 3. Naše delo v bodočnosti (Ivan

enkrat najljubše vabi vse od blizu in daleč k obilni udeležbi društveni odbor.

St. Ilj pri Velenju. V našem prosvetnem društvu je v novejšem času oživelo. Društvo je z žilavo vstrajnostjo postavilo začasno, a dovolj prostorno leseno stavbo; pripravilo si nov oder, ki ga je slikal mojster g. Vinko Vipotnik iz Zalca za razmeroma nizko ceno. Zastor je naravnost vzor. Dne 7. novembra je društvo otvorilo svoj oder s petjem, deklamacijo, govorom in gled. igrano. Jeza nad petelinom in kesa. Igra je za naše razmere popolnoma preurejena — je vzbujala viharno odobravanje. Dokaz, da so se igralke potrudile in podale igrar, kar se je dalo lepo. Da je bilo občinstvo zadovoljno, se je pokazalo čez 14 dni, ko je društvo dne 21. novembra priredilo materinski dan, ki ga spomladni ni moglo, ker se oder ni bil postavil. Društveni prostori so bili zopet napolnjeni. Vspored je bil silno raznoličen in zanimiv. Pomagala je tudi šolska mladina s petjem in deklamacijami, najmanjši celo s telovadbo, spremljano s petjem. Slavnostni govor je imel gosp. Karo iz Soštanja, ki je v krasnih izjavah naslikal materino ljubezen, delo in žrtve za otroke ter vspodbujal mladino k hvaležnosti in ljubezni do svojih mater. Dramatični prozor »Mamica — največji zaklad« je bil ganljiv do solz. — Je to ljubka igrarica, prvič igrana v Soštanju, za tukajšnje razmere predurjena; a lepa misel je prišla do lepega izraza. S pesmijo: O Marija, naša ljubka mati — pred Marijino podobo — je bila zaključena prireditev. — Nato se je vršil občni zbor društva s poročili odbornikov in volitvijo novega odbora za prihodnje leto. Z vzklikom je bil voljen stari odbor. Iz poročil posnamemo vsestranski napredek društva. Ko se je društvo srečno iznebilo morečih skrbi za lastne prostore, se pripravljajo, da v najkrajšem času izvede svoje notranje ureditve. Pripravlja se ustanovitev Dekliške, kakor tudi Mladeniške zveze, predvsem pa dela društvo na izpopolnjevanju svoje knjižnice, ki je iz vojne časa odnesla zvezo rane. Sedaj, ko so se gnočne razmere v društvu znatno zboljšale, bo tudi knjižnica postala primerno bogatejša. Treba je samo, da društvo ostanejo zvesti njegovi stari člani in se ga oklenejo tudi novi. Letos je bilo udov 66, prvi vzor naj bo številka 100! Šentilska žilavost jo bo tudi dosegla, če ne danes, pa jutri!

Gajšek). 4. Debata in sprejem resolucij. Popoldne ob 2. uri istotam tamburaški koncert, tovariški sestanek in srečolov. Tovariši viničarji, tovarišice viničarke, pristaši in prijatelji idej krščanskega socializma! Dne 7. in 8. decembra vsi na naš kongres v Ljutomer! Naj postane ta dan dan vstajenja za naš stan! Živelo organizirano viničarsko delavstvo! NB. Polovična vožnja na vseh progah Slovenije dovoljena. — Pripravljalni odbor.

Požar. V petek, dne 19. t. m., okrog 9. ure popoldne, je začelo goreti na Humu pri posestniku Ludoviku Kečku, in sicer v skednju. Na nepojasnen način je pogorel kravji in svinjski hlev ter vso gospodarsko poslopje s krmo vred. Prizadeti je tem bolj pomoči potreben, ker mu je pogorela vsa krma, katero je bil kupil. V prvi vrsti se je zahvaliti vsem požrtvovalnim ljudem in gasilecem frankovske občine, kateri so z vso požrtvovalnostjo omejili ogenj, da se ni užgala tudi hiša. Zahvalo smo dolžni hardeski pož. bramb. ki je kljub oddaljenosti in slabi cesti prispela z brzgalno na lice mesta, a je bil ogenj že toliko zaduščen, da ni bilo več nevarnosti za sosedo, so se na predlog župana vrnili nazaj. Posestnik je zavarovan za staro malenkostno svoto, torej je tem bolj pomilovanja in pomoči potreben.

Potreba je velika, a sredstev ni! Leta 1919 smo bili osvobojeni. Zaklicali smo: Prekmurci smo bratje z ostalimi Slovenci vred, ker smo sinovi iste matere Slovenije. Prosto smo zadihali in začutili smo potrebo, da zidamo, da ustvarjamo, da zadoščamo svojim vsestranskim težnjam. Zaposlili in dobili smo gimnazijo. S tem so bile naše stare sanje o lastni domači slovenski inteligenci uresničene. Na dobljeno gimnazijo smo zrl kot na svoj največji zaklad. Kako tudi ne, ko smo v duhu že videli, kako pripravljajo naše otroke za življenje, kako jim podaja navodila, ki jih mora imeti pred očmi vsak bodoči narodni delavec. Samo z gimnazijo pa se ne moremo zadovoljiti. Ne potrebujemo le slovenskih voditeljev, temveč želimo, da so naši voditelji moške večnoveljavne verskih načel, da so vzgojeni za res praktične katoličane. Take vzgoje jim gimnazija ne more dati, ker gre njeno delo v drugo smer. Radi tega je potreben še poseben zavod — dijaški dom, katerega namen ni, da podaja nauke, ... jih po modernem razmišljanju »izobražene« mora imeti, temveč si stavi kot glavno in edino nalogo, da podaja na podlagi katoliških načel vzgojo, ki je potrebna sreči. Namen tega je, napraviti celovitega človeka-inteligenta, v kolikor gimnazija tega ne more in si ne prizadeva storiti. Potreba je velika in čutimo, da odlašati ne smemo, ker bi na ta način lahko izgubili svoje najboljše sinove. Začeti moramo in postaviti zavetje, v katerem dobi naša učeča se mladina vse pogoje, da se lahko razvije vsestransko in postane to, kar želimo, da bi postala. Delo je ogromno, a naše sile so nezadostne. Vse žrtvujemo in še premalo. Reveži smo. Zato iščemo pomoči.

Dva požara. V St. Juriju ob južni žel. je dne 13. t. m. izbruhnil požar pri trgovcu Francu Kincl in popolnoma upepelil gospodarsko poslopje. V torek, dne 16. t. m., približno okrog 3. ure popoldne je začel goreti v Dobrešči vasi v Savinjski dolini nov kozolec, ki je bil poln sena. Sumi se, da so ga zažgali otroci na paši. Škoda je velika, ker je zgorel do tal, zavarovalnina pa je razmeroma nizka. Gasit so prihiteli brigadne iz Sv. Petra, tovarniška iz St. Pavla pri Preboldu, iz Latkove vasi in Polzele.

Požar v Babni reki pri Sv. Stefanu. V noči od 7. na 8. t. m. je upepelil ogenj Mihaela Stancarju gospodarsko poslopje, z njim vred vse svinje in več lepih in močnih vozov. Bilo je le malo mogoče rešiti, ker je bilo hitro celo poslopje v ognju. Cela vas je bila v nevarnosti, da pade v nesrečo. Na kak način je nastal ogenj, se se ni ugotovilo. Sumijo, da je bilo ogenj podtaknjen.

Še nekaj o pilštanskem plazu. Plaz ne miruje. Že so izpraznili hišo posestnika Alojzija Bevca v Starem trgu ob cesti. Zdaj pa izpraznjujejo hišo Lucije Belak že pod okrajno cesto; gospodarsko poslopje je pa že porušeno. Zemlja je tukaj počila gotovo kakih 20 m globoko. In ta strašna težka masa leze skoro vidno navzdol in je že vzboliča tudi strugo v potoku. Kaj bo pa potem, če nam zajezijo še Bistrico? 60 vojakov je že na delu, ki ga vodi g. inženier Jug od velikega županstva v Mariboru. Začeli so kopati na spodnjem koncu od potoka po sredini plazu in obenem tudi na obeh krajnih razpoklinah. Morebiti se jim tako kmalu posreči, da pridejo do glavne žile podzemeljskega toka. Bog je dal lepo krasno vreme; ko bi le tudi ostalo stanovitno, da bi tako silno potrebno reševalno delo lahko hitreje napredovalo.

Usodepolna avtomobilska nesreča. V avtomobilu št. 839 se je vozila v nedeljo zvečer ob šestih večja družba, ki je bila na izletu v Samoboru, proti Zagrebu nazaj. V avtomobilu so se vozili: lastnik avtomobila St. Stefanovič, gostilničar Skusič s soprogo in sedemletno hčerko, mesar Zajec s soprogo ter neki Jožef Pirc. Pri čuvajnici v Podusedu, kjer sece cesta progo, so bile železniške zapornice spuščene; avtomobil je pridirjal baje po cesti proti zapornicam s tako silo, da je dvignil mrežo in prišel na progo v usodepolnem trenutku, ko je ravno privozil mimo monakovski brzovlak. Še preden sta trčila brzovlak in avtomobil, sta še tik pred zapornicami skočila iz avtomobila Zajec in Skusič ter si s tem rešila življenje. V naslednjem trenutku pa je prišlo do strašnega trčenja. Brzovlak je odbil avtomobil s tako silo, da je avto odletel proti bližnjemu plotu, kjer se je popolnoma razbil. Nesreča je hotela, da sta pri trčenju prišli obe gospe pod lokomotivo, ki ju je popolnoma zdrobila in razmesarila. 50 metrov po progi nazdol so ležali posamezni deli trupla — grozovit pogled! Skusičeva sedemletna hčerka in g. Pirc sta ostala nepoškodovana. Šoferja Stefanoviča pa je vrglo pri trčenju iz avtomobila; pri tem je letel v obliki spirale 10 metrov visoko preko lokomotive in priletel na drugi strani tako nesrečno v jarek ob cesti, da si je ob velikem kamnu v jarku razbil glavo. Železniška komisija je takoj prišla na kraj nesreče in zaslila g. Pircu in še štiri žene, ki so bile priča tragičnega dogodka.

Očeta zaklal. V vasi Hraštin pri Osijeku je 43letni Iv. Perenc z nožem zabodel svojega 71letnega očeta Davida Perenca. Ivan Perenc je znan alkoholik.

Silni viharji po celi Evropi. V nedeljo, ponedeljek in torek so divjali silni viharji po celi Evropi. Doslej dospela poročila opisujejo to najnovejšo nesrečo takole: Iz zapadnega dela Avstrije, Solnograške, Salzkammerguta in Ti-

rolske poročajo, da so divjali te dni silni viharji, ki so povzročili mnogo škode. Mestoma je bil oviran tudi železniški promet. Vihar je odkrival hiše, ruval drevesa, podiral električne napeljave itd. Tudi na Bavarskem, posebno še v okolici Königsseeja in Berchtesgadena, je bil vihar silno močan. Enaka poročila prihajajo iz Južne Tirolske. V Švici je v višjih legah snežilo. V tičinskem okraju so reke in jezera prestopila bregove. Enaka vremenska sprememba je zadela Črni les v Nemčiji, kjer je sneg zapadel 1/2 metra visoko. Veliki viharji so divjali tudi v gornji Italiji. Ni manjši niso bili na italijanskem obmorju, kjer posebno v Genovi ni mogel noben parnik pristati te dni. Viharji so segali daleč na sever, kjer so divjali z nezmanjšano silo tudi na Angleškem. Na raznih krajih je vrglo na kopno manjše parnike. Neki francoski parnik je moral moštvo zapustiti. Na Atlantskem oceanu je bil parnik »Aldjorth« močno poškodovan. Na Španskem so reke poplavlje bregove. Preko Anglije in bližnjih otokov so divjali v soboto silni viharji. Mnogo manjših ladij je bilo vrženih na obalo. Francoska ladija »Ane Marie« se je potopila v Severnem morju. Posadko je rešila angleška ladija »Earl Beath«. V Rokavskem zalivu se je ponesrečil francoski parnik »Roseline«. V Atlantskem oceanu, 1500 milj od irske obali, je klicalo več ladij, med njimi 14.000 ton veliki parnik »Andania«, na pomoč.

Slovenska žena, kaj je tvoja dolžnost? Vstrajati dosledno na programu, ki smo ga izpovedale javnosti dne 7. novembra t. l. Slehernega pošteno mislečega človeka utrditi v prepričanju, da bo naš narod duševno in telesno propadel, če se bo trajno zastrupil potom svobodomiselnega tiska. Neizprosno boj brezvestni dnevi žurnalisti, ki prinašajo kugo v naše slovenske domove! Slovenska žena, ali si opozorila svojo sosedo na kvarne posledice v družini, ako trpi v hiši list, ki nasprotuje čustvom slovenske duše? Slovenska gospodinja, tvoja dolžnost je, da kupuješ pri trgovcu in podpiraš le tistega obrtnika, ki ima naročnik list, kateri brani čast in vero slovenskega naroda.

Opozarjamo vse, ki so prejeli srečke loterije Katoliškega prosvetnega društva v Sv. Petru pod Sv. gorami, da srečke najkasneje v 14 dneh plačajo. Oni ka, kateri srečke ne želijo obdržati in jih nočejo tudi drugim ponuditi, naj srečke nemudoma vrnejo, da se zamore s srečkami drugim postreže. Da ne bode nepotrebnih opominov, naj vsak, ki je te srečke prejel, iste plača, ali pa vrne. Zrebanje se bode vršilo takoj, kakor hitro bodo srečke plačane. Skrbite tedaj, da v tej zadevi potrebno ukrenete. Dan zrebanja in seznam izzrebanih števil bode pravočasno prinesel »Slovenski Gospodar«.

Popravek. Ni res, da znani demokratični agitator Alojz Stanjko, ki se je pred par leti priženil v Ključarovec, svojega hiš. gospodarja nevarno pretepel ter tako težko poškodval, da je moral starček iskati zdravniško pomoč, ampak je res, da sta se Ant. Kosi in njegov zet Alojz Stanjko le v malenkostni zadevi sporeklati, ter je bil spor že drugi dan poravnán in pozabljen. Alojz Stanjko, kolar v Ključarovicah.

Koledar Kmetske zveze smo te dni začeli razpošiljati in ga do začetka decembra prejmejo naši zaupniki v vseh krajih. Opazujemo na to naše somišljenike, da ne kupujejo drugih žepnih koledarjev. Naj se povsod obrnejo na naše zaupnike, da dobe koledar Kmetske zveze hitro v roke.

Za Dijaško kuhinjo se je nabralo pri Sv. Petru pri Mariboru na gostiji Serkič-Harbovi 115 dinarjev. — Bog plačaj!

Železna posoda vseh vrat je došla v trgovino Franc Senčar, Mala Nedelja. Zmerne cene!

V torek, dne 30. novembra se vrši pri Sv. Andražu v Slov. goricah veliki živinski in kramarski sejem.

Hudičeva koža se imenuje najbolj trpežno blago za moške in otroške obleke. Pripravno tudi za čevlje. V vseh barvah se dobi v trgovini Franc Senčar, Mala Nedelja in Ljutomer.

Pisma iz domačih krajev.

Vurberg. Drava nam je sedaj pri zadnji povodnji spet odnesla veliko najrodovitnejše zemlje, ter si je novo pot začrtala, po kateri nam hoče odnesti več sto hektarov rodovitne zemlje in še zraven več hiš z gospodarskimi poslopji. Če ne bo v kratkem državne pomoči za obrambne jeze, potem smo od najrodovitnejše zemlje prosti davkov in prosti kruha. Opazujemo vse one posestnike, kojih posestva so ogrožena po Dravi, da se dne 28. novembra obrnejo s prošnjo na g. narodnega poslanca Zebota, kateri nam je obljubil, da nas poseti omenjenega dne na Vurbergu, da se enkrat skuša na merodajnem mestu prositi in zahtevati, da se nam kolikor mogoče zavaruje naša zemlja. Tudi veselo novice vam moramo naznaniti, katerih prva je, da smo zamenjali g. nadučitelja. Novi naš gospod nadučitelj je prvič vreden našega upanja, je miren, priazen, postrežljiv človek, kateremu smemo zaupati naše male, ker jih celo po očetovski nadzoruje in poučuje. Nas staršev pa tudi ne krmi z nasilno politično stranko. Menda vidi, da smo sami dosti zreli za odločitve v takih stvareh. Tako ostanimo in smo si večni prijatelji, česar smo si že dolgo želeli. Za naše revnejše sloje pa jo je najbolj pogodil veleposestnik g. Jožef grof Herberstein. Odslovil je ravnatelja Gumberta, kateri je zmiraj protestiral proti dajati zemlje, drv in listja revnejšim slojem občine Vurberg. Kako hitro je nastopil nov oskrbnik, so se tudi razmere za nas zboljšale. Tako smo vse dobro zamenjali, hvala Bogu, kar pa še nismo, pa bomo gotovo prihodnje leto. Na svidenje pri občinskih volitvah.

Sv. Benedikt v Slov. gor. Smrt ne izbira, od kraja podira. Tudi mladost ni izvzeta. V ponedeljek, 15. novembra smo sprejeli k večnemu počitku šele 19 let starega, vrlega in vzornega mladeniča, marljivega člana tukajšnjega Orla, Matija Zimič. Zahrbna jetlika mu je pretrgala nit življenja. Bil je tih, miren fant, in radi tega splošno priljubljen. Bil je tudi vrl in dober član Mlad. Marijine družbe. Ze zgodaj iz šole stopivši, se je z vsem žarom svoje mladeniške, za vse lepo in plemenito vnete duše oklenil Orla, čigar zvest in vzgleden član je bil do zadnjega. Ni se zbal raznih zbadljivih od raznih ničvrednih fantov, katerih nikjer ne manjka, ampak je šel neustrašeno po začrtani poti k cilju, ki mu je bil: ostati pošten, zvest Bogu in Mariji, razven tega pa se tudi umsko in srčno izobraziti, da bi lahko kdaj koristil sebi, staršem in narodu. Lep vzgled našim fantom v vsakem oziru. Njegov pogreb je bil lepa priča, kako je bil pokojni Matija priljubljen. Domači Orlu so korporativno v kroju spremili svojega tovariša k zadnjemu počitku. Lepo število članov Marijine družbe z zastavo mu je izkazalo zadnjo čast. Moški zbor je pod vodstvom g. organista zapel na domu »Vigred se povrne« in na pokopališču »Blagor mu«. V slovo sta mu govorila domači č. g. župnik in v imenu Orlov br. Mirko Geratič. Dragi Matija! Končana je Tvoja pot, dospel si k svojemu cilju. Tvoja duša je hrepelena k božjemu Solncu, k viru Dobrote, Resnice in Lepote, h Kristusu. Sedaj si tam, kakor upa-

mo. Spomin na Tebe, prvo žrtve smrti iz naše orlovske družine bo ostal vedno med nami. V svojih srcih, ki so Te ljubila, Ti hočemo postaviti spomenik, ki bo trajnejši kot bron in kamen. Počivaj v miru!

Sv. Andraž v Slov. gor. Pohvalno se mora omeniti požrtvovalnost tukajšnjih prebivalcev za čast božjo in lepoto župnijske cerkve. Vasi Hvalenci in Slaptinci sta oskrbeli svojima vaškima kapelicama lepa bronasta zvonova, ki zdaj veselo donita trikrat na dan Bogu in Mariji v čast, vaščanom pa v tolažbo in zahvalo. Posestnik Franc Haložan iz Vitomarc je podaril župnijski cerkvi lepo izrezani kip žalostne Matere božje v človeški velikosti. V slovesni procesiji smo prenesli kip iz hiše Habjanica v cerkev, kjer se je slovesno blagoslovil. Bil je dan veselja za celo župnijo, ki se raduje tega lepega daru. Lepa, nad vse lepa je notranost tukajšnje cerkve, le zunanost je bila nad vse slaba. Vedno smo si želeli, da zadnje delo izvršiti in izvršili smo ga srečno. Nad 25.000 dinarjev je žrtvovala naša majhna župnija za zunanjo prenovalo cerkve, pa je bilo nad 40 voženj zastoj opravljenih in 14 smrek do 16 m dolgih za popravilo podstrešja, darovanih od prebivalcev Gibinske vasi. Čast in zahvala požrtvovalnim župljanom. — Po naklonjenosti okrajnega zastopa se vrši v šoli dvomesečni gospodinjski tečaj, ki se ga udeležuje 22 deklet. Da bi le obrodilo obilo dobrega sadu. V spomladaj se skušal razsejati hudobec slabo vreme v naš kraj, ko je preplaval celo župnijo s slabimi časopisi; aliti se, da bo zopet poskušal svojo srečo. Prvi napad smo odbili, tudi drugega hočemo. Naše ljudstvo hoče biti verno slovensko in verno katoliško, zato pa se hoče okleniti le kršč. časopisa. V vsako hišo naj pride ob Novem letu »Slov. Gospodar«. Vsi na delo, da se ta naš najboljši voditelj razširi v sleherno hišo. V to pomozi Bog!

Mala Nedelja. V nedeljo dne 5. decembra, točno ob 3. uri pop. priredi naša šola v tukajšnjem Društvenem domu svoj Miklavžev večer. Na sporedu je 1. Petje (pojejo soljarji); 2. nastop Miklavža in obdarovanje šolskih otrok. Ker je čisti dobiček namenjen ubožnim soljarjem, pričakujemo, da se vsi odzovete našemu vabilu.

Središče ob Dravi. Menda malokateri kraj v Sloveniji se lahko ponaša s tako stavbeno podjetnostjo, kot trg Središče. Zlasti v zadnjem času se je tukaj mnogo prenovilo oz. na novo pozidalo. Pri trški podružnični cerkvi, ki je brezdomno kras Središče, pa se ravnokar vršijo prenavljala dela. Pobudo zato je dal veleindustriec g. Jakob Zadravec, ki je poklonil v ta namen vagon strešne opeke. Za velikodušni dar se imenovanemu gospodu Središčani prav od srca hvaležni. — Elektrifikacija trga je v toliko napredovala, da treba upoštevati le še transformator in Središče bo zažarelo v svitu električnih luči. Pravijo, da bo to krog Božiča. Cestne razsvetljave vsekakor pozdravljamo, toda želeli bi le boljše razdelitev luči. Zlasti one, ki kažejo glavni cesti hrbet, nikakor ne delajo čast tistim, ki so imeli pri tem glavno besedo. Vidi se pač, da je gotovim ljudem Sokol bolj pri srcu, kot pa resničen napredek trga in dobrobit tržanov.

Luče pri Ljubnem. Pred smrtjo ne obvaruje koža gladka. Resničnost teh znanih pesniških besed se je pri nas pokazala posebno pretekli teden, ko smo pokopali dne 19. t. m. Franciško Drogenik, ki je podlegla neizprosni jetiki v najlepši dobi življenja, stara 21 let. Bila je vrla mladenka, zvesta članica Marijine družbe. Obdarjena s telesno lepoto, je zvesto pazila, da si je ohranilo tudi lepoto svoje duše, za kar jo bo gotovo nagradila njena duhovna mati Marija. Na njenem zadnjem potu jo je spremljala dekliška Marijina družba in ji pri odprtem grobu zapela ganljivo žalostinko, N. v m. p.!

Teharje pri Celju. Preteklo nedeljo se je vršila po večernicah pred župniščem pomenljiva, ganljiva in prirska slovesnost. Teharčani so ob obilni udeležbi proslavljali svojega gospoda župnika in mu čestitali k imenovanju za duh. svetovalec. Spored proslave je bil zelo lep in srečno izbran. Tamburaški zbor je pod vodstvom domačega gospoda kaplana zaigral par veselih koračnic in 2 venčka slovenskih pasmic. Moški pevski zbor je pod vodstvom gospoda organista Franjo Luzeviča zapel dve slavju primerli pesmi; istotako pod istim vodstvom mešani pevski zbor. Čestitali pa so: g. župan Jože Rebov z odborniki za vse farane; načelnik gasilcev g. Janez Toman z vsem odborom v kroljih za gasilce; predsednik »Prosvetnega društva«, g. Jože Gajšek, v orlovskem kroju za Orle, Orlice, pevce obeh zborov in tamburaše; gđc. Marija Luzevič za verske organizacije, za Marijino družbo deklet, za Marijino družbo mladeničev, za Marijin vrtec, Apostolstvo mož in razne bratovščine. Celo slavlje je naredilo na navzoče mogočen vtis. Iz oči vseh se je bralo veliko spoštovanje in otroška ljubezen do svojega duhovnega očeta in z viharinimi živjicami je velika množica ljudstva izražala prirsno željo, naj nam ohrani ljubi Bog našega gospoda svetnika Janeza Cemažarja, krepkega in zdravega še mnogo let. Po oficijelnem sporedu pa ni hotelo biti konca veselih psmic in igranja tamburašev, ki so po polletnem obstoju pod svojim prvim predsednikom, g. Joškom Jesenec, pokazali nepričakovano lepe uspehe.

Gospodarstvo.

RAZDIRALNO DELO DRAVE.

Zadnja leta si spreminja Drava zelo pogosto svoj tok in to na nepregledno veliko škodo obdravskih posestnikov. Po zadnjih nalivih in porastu vode se je sprevila Drava na trganje obrežja v občini Gajovci niže Ptuja. Pri tem razdiralnem delu reko prav nič ne ovirajo razne obrambne naprave, ki so bile zgrajene precej pomanjkljivo. Glavni tok Drave bo šel, kakor kažejo sedaj vsi znaki v bližnji bodočnosti po dravskem kanalu Repovica. V tem slučaju bo šlo po Dravi več sto oravov obdravskih gozdov, ki se razprostirajo v območju občin: Gajovci, Formin ter Cvetkovci. S tem bo pa tudi znatno ogrožena eksistenca obdravskih kmetijskih posestev. Ti kmetje za bodoče ne bodo imeli ne drv, ne stelje, pa tudi ne krme za živino.

Nujna pomoč je za te kraje življenjske važnosti in potrebe. Pri odvracanju Drave bi se moralo delati pametnejše, nego se je pretekli zadnji dve zimi. V teh zimah zgrajena jeza sta koristila le toliko, v kolikor so imeli delavci zaslužek. Delo je tako samouško, da jeza, mesto da bi odvracala valove od obrežja, jih gonila k obrežju. Moralo bi se zgraditi v najkrajšem času nove jezove in sicer posev v dravsko strugo, ki bi odbijali glavni tok od poljske proti haloški strani. Na haloški strani se nikakor ni bati, da bi začela Drava trgati vzhodje skalnate Plešivice. Na to se je sicer delovodečega inženjerja opozarjalo že predlanskim, a ta se je skliceval na nek temu protiven vodni zakon. Posebno tukaj, kjer je dravska struga že itak dvakrat preširoka, je edina uspešna možnost, da se zaobrne glavni tok proti neprodinim skalam ob haloški strani.

Čudno je, da je smela svojčas boriska graščina zgraditi na haloški strani močan jez v strugo Drave, da se je začel nato zaganjati glavni tok reke na poljsko stran, kjer trga nezavarovano prsnato obrežje. Tozadevno merodajni činitelji bi si morali ogledati ta položaj v Dravo na licu mesta, zadevo temeljito proučiti, pri tem se pa tudi ozirati na mnenja zastopnikov obdravskih občin, ki imajo glede

Drave dovolj izkušenj. Povdariti še treba, da bi bilo poleg odstranitve boriskega jez in zgraditve novih jezov na poljski strani priporočljivo prekopanje prodnatih otkov v sredini Drave pred ozemljem občine Mala vas. Na tem kraju bi se naj v zimi, ko je stanje vode najnižje, izkopalo malo bolj širok kanal, katerega bi Drava ob visoki vodi že sama razširila in poglobila ter začela na ta način uravnati tok proti drugi strani, kjer bi ne delala škode.

Naši poslanci so se že ponovno zavzemali za regulacijo Drave. Poslanec g. Vesenjaj je opozarjal z interpelacijami in osebno ministru vseh vlad na nevarnost, ki preti prebivalstvu Ptujkega polja. Njegova posredovanja so pa imela deloma uspeh, da se je vsaj nekaj naredilo. Radi povečane nevarnosti vsled narasle Drave je vložil ta g. poslanec zopet sledeč upit na ministra poljoprivrede in voda, r. Ivana Pucelja:

»Gospod minister! Ponovno sem zadnja leta z osebnimi intervencijami, z upiti, interpelacijami in predlogi opozarjal na silno nevarnost, ki preti imetju in življenju obdravskih prebivalcev posebej pri Sv. Marku in v občinah Muretinci, Mala vas, Gajovci, Formin in Cvetkovci. Tudi občine so s svoje strani z vlogami in brzojavami opozarjale na veliko nevarnost. Sedaj so omenjeni kraji pred katastrofo. Glavna struga Drave se obrača in jemlje dan za dnevom, da, po zadnjih dveh povodnih celo uro za uro velike kose gozdov, travnikov in njiv. Ako to jesen in to zimo ne bo pomoči, so vsi posestniki ob svojo najboljšo zemljo in njihov obstoj je nemogoč. Stotine dobrih žetlarjev in kmetij zapade večni revščini. Gospodje ministri za kmetijstvo so mi zadnja leta dali besedo in obvezne izjave, da se ta nevarnost zanesljivo ukloni. Tudi vi ste mi pred nekaj tedni uradno pisali, da vpostavite v proračun večji kredit za te svrhe. Iz predložene proračuna za 1927-28 ni razvidno, da bi bila osigurana pomoč tem krajem, zato si z ozirom na nova obupna poročila iz imenovanih občin dovoljujem opozoriti Vas na brezpogojno nujnost in neodložljivost te ljudske potrebe. Opozarjam, da je prebivalstvo voljno nositi velik del stroškov s tem, da hoče dati vsakega desetega delavca in voznika brezplačno. G. minister! Naj se v naši državi ne uresniči, da bi stotine in stotine dobrih in delavnih Slovencev prišlo ob zemljo in kruh pod ministrom Slovincem, zato Vas vprašamo:

1. Hočete li zahtevati brzojavno od hidrotehničnega oddelka v Mariboru poročilo o stanju, ki bo potrdilo vse moje trditve?

2. Hočete ob izredni nevarnosti, ki preti uničiti blagostanje in obstoj prebivalstva v imenovanih občinah, z izrednimi sredstvi, v kolikor nimate budgetne možnosti za takojšnje delo?

Prosim za pismeni odgovor.

Iz seje Kmetijske družbe. Med važnejšimi sklepi in poročili je omeniti precejni nakup umetnih gnojil za jesensko in pomladansko gnojenje. Naročilo se je okrog 80 vagonov, med temi 50 vagonov Tomaževih žlindre, 9 vagonov kajnit itd. Razni nasveti glede kritja izdatkov z najemom posojil pri narodni banki, Zadrugnih zvezah, posojilnicah ali bankah so se končno združili v predlogu odbornika g. Steblovnika, da se naj poskusi zopet z najemom posojila pri članih. Vsled slabe vinske letine in drugih nezdov v kmetijskem gospodarstvu bo treba dolgoročnih kreditov. Podpor je malo. Za razpisano mesto nove strokovne moči pri Kmetijski družbi so se na predlog odbornika g. Košarja odklonile vse zakasnele prošnje. Izmed ostalih prošnikov je bil nato soglasno sprejet g. Kafol. Zrebanje izstopivših članov glavnega odbora je bilo zelo zanimivo. SLS odborniki so vsrajali na zakonitem stališču, kakor lani, toda tozadevni njihov predlog je samostojna večina odklonila. Koroški zastopnik seveda ni prišel nikjer v poštev. Prihodnji občni zbor se vrši dne 16. decembra t. l., ob 11. uri predpoldne v Mesnem domu v Ljubljani po običajnem dnevnem redu. Kranjci bodo volili 4, Štajerci pa 3 odbornike.

Težaven položaj kmečkega gospodarstva pri Sv. Lenartu v Slov. gor. je privedel pri nas do razmišljanja o načinu predaje pridelkov, ki tvorijo dohodek naših posestev. Velevažna je pri nas živinoreja, ki pa deloma vsled nepravilne nege, deloma pada radi izkoriščanja živinskih prekupevalcev ne da tistih dohodkov, ki bi jih po pravici od te panoge gospodarstva mogli zahtevati. Da se odpomore tema dvema nedostatkama, se je ustanovila za cele Slov. gorice pri Sv. Lenartu Živinorejska zadruga, ki bo imela namen izboljševati in dajati navodila za čim bolj dobičkonosno rejo živine ter tudi oskrbovati izvoz živine. Za naše razmere je danes nujno potrebno, da se te zadruge vsi naj trdneje oklenemo, ker bo naša živina dobila lahko ime, odnosno sloves samo po svoji prvovrstni kakovosti. Toliko živine, da bi mogli z njo prodreti na trgu s količinami po konkurenčnih cenah, pa nimamo. Gledati moramo na to, da izključimo čim največ posredovalcev med prodajalcem živine in med tistim, ki rabijo mesne izdelke za svojo hrano, ker vsi posredovalci, od katerih je jako mnogo neopravičenih, živijo na račun kmeta-prodajalca in onega, ki kupuje meso za svojo hrano. Tako se na eni strani cene živini pri prodajalcih znižujejo, na drugi strani pri konsumentih pa dosegajo neopravičeno višino. Potom zadruge se bo temu zlu odpomoglo. Živinorejci, ki vam je na tem, da si opomorate potom živinoreje in razumete klic po združitvi v svrhu odpora proti izkoriščevanju, vplivajte na svoje sosede, da se bodo vsi organizirali v zadruge, ker jamči sedanje načelstvo za nesebično in požrtvovalno delovanje. V vseh zadevah se je obračati na notarja g. Fran Stupica pri Sv. Lenartu v Slov. gor., ki je dal inicijativo za ustanovitev te za živinoreje prevažne zadruge.

Kmetijsko-nadaljevalne šole (tečajji) v prevajškem okraju. Dne 9. t. m. se je pod predsedstvom g. sreskega poglavarja R. Koropca vršilo pri Rozmanu v Prevajlah dobro obiskano zborovanje in posvetovanje o problemu kmetijsko-nadaljevalnega pouka in ustanovitve kmetijsko-nadaljevalnih šol (tečajev). K predmetu je referiral lepo, izčrpno in temeljito g. šolski nadzornik Močnik. Navzoči gg. šolski upravitelji, župani in drugi so se živahno udeleževali debate ter so znatno pripomogli k razčiščenju pojmov. Sreski kmetijski referent g. Emeran Stoklas je povdarjal nujnost ustanovitve kmetijsko-nadaljevalnih šol (tečajev)

in predlagal, da se preide takoj k ustanovitvi, zlasti v onih okoliših, kjer so za to dani vsi potrebni predpogoji. Sklenilo se je, da se v najkrajšem času (začetek decembra) otvorijo kmetijsko-nadaljevalne šole (tečajji) v sledečih okoliših: Črna, Mežica, Prevalje, Vuzenica, Marenberg, Brezno, Ribnica na Pohorju, Libuče-Holmec, Tolstivrh, Kotlje in Libeliče. V Črni se obenem odpre gospodinjski tečaj za kmetijska dekleta. Nadalje je zbor poveril izdelavo delovnega programa in učnega načrta gg. Mencinu, Močniku in Stoklasi. Kmetijsko-nadaljevalne šole (tečajji) bodo pod neposrednim nadzorstvom in vodstvom g. šolskega nadzornika Močnika in sreskega kmetijskega referenta Stoklase. Slednjega se je tudi naprosilo, da po možnosti predava od časa do časa na tečajih iz raznih predmetov kmetijske stroke. Hvalevredno je omeniti pravilno razumevanje stvari od strani gg. županov, pred vsem pa vladnega komisarja marenberškega okrajnega zastopa g. inž. Pahernika, ki je v imenu okrajnega zastopa obljubil gmotno in vsestransko pomoč in podporo. V interesu pospeševanja in povzdige kmetijstva je le želeli, da se akcija uvedbe kmetijsko-nadaljevalnega pouka pokrene in smoteno izvede tudi še v drugih okrajih, akoravno izpočetka v skromnejši obliki, ampak treba je začeti!

Kmetovalcem okraja Laško. Sporočam tem potom kmetovalcem laškega okraja, da se nahajam sedaj stalno kot kmetijski referent pri okrajnem glavarju v Laškem. Kot bivši strokovni učitelj, oziroma profesor kmetijske šole v Mariboru in kot kmetijski referent okrajev Prevalje, Slovenjgradec in Gornjihrad imam izdatno prakso in izkušnje v raznih kmetijsko-gospodarskih panogah ter obveščam vse kmetovalce laškega okraja, da dajem radevolje in brezplačno pojasnila v raznih vprašanih živinoreje, poljedelstva in sadjarstva in da bom od sedaj naprej prireditel (v kolikor bodo dopuščala sredstva) več poučnih in informativnih potovanj ter predavanj v okraju. — Fr. Wernig, kmetijski referent, Laško.

V Loki pri Zidanem mostu se bo vršilo v nedeljo, dne 28. t. m., po prvi službi božji kmetijsko-gospodarsko predavanje in razgovor v raznih gospodarskih vprašanih. Predaval bo kmetijski referent g. Fr. Wernig. Vabljeni so vsi gospodarji in mladeniči, ki se zanimajo za obnovo gospodarskega dela in za obnovo kmetijske podružnice, da se predavanja zanesljivo udeležijo!

Mariborsko sejsko poročilo. Na svinjski sejmu dne 19. nov. 1926 se je pripeljalo 248 svinj, 1 koza; cene so bile sledeče: Mladi prašiči 5 do 6 tednov stari 65 do 100 Din, 7 do 9 tednov stari 125 do 150, 3 do 4 mesece stari 250 do 300, 5 do 7 mesecev stari 420 do 450, 8 do 10 mesecev stari 525 do 550, 1 leto stari 1000 do 1200 Din. 1 kg žive teže 9.50 do 10. 1 kg mrtve teže 15 do 17. Koze komad 107.50 Din. Prodalo se je 137 svinj.

Mariborski trg, dne 20. novembra 1926. Na trgu je bilo 54 slaninev s 141 zaklanimi svinjami, ki so prodajali meso po običajnih cenah 10.50 do 27 Din kg na drobno in po 14 do 17 Din za kg v velikih komadih na debelo. Drugače pa trg ni bil posebno dobro založen in tudi cene so se radi tega kolikor toliko spremenile. Domači mesarji so ostali pri dosedanjih cenah. Perutnine in drugih domačih živali je bilo kakih 600 komadov. Tudi to pot je bilo radi bližajočih se božičnih praznikov v velikem številu na trgu, ki so se prodajali po 60 do 150 Din komad. Cene kokošem in racam so bile 35 do 75 Din, gosem pa 62.50 do 125 Din, domačim zajcem 8 do 30 Din komad. Krompir, zelenjava, druga živila, sadje evelice. Kmetje so pripeljali samo 14 s krompirjem, čebulo in zeljnatimi glavami in 12 s sadjem naloženih vozov v mesto. Cene so bile: krompirju 1.50 do 2 Din, kislemu zelju 3 do 4, kisli repi 2 do 3, paradižnikom 6 do 8, medu 25 do 30, maslu surovemu 40 do 44, kuhanemu 44 do 50, čajnemu 50 do 60 Din kg. Zeljnatim glavam 0.50 do 4; ohrovitu in endiviji 1.50 do 2, karfiolu 4 do 8 Din komad, mleku 2.50 do 3, smetani 12 do 15, oljčnemu olju 28 do 34, bučnemu olju 18 do 24 Din liter, (oljčno olje po trgovinah 26 Din), jajcam 1.75 do 2.25 Din komad. Sadju: jabolkam in hruskam 3 do 12, breskvam 10 do 15, grozdju 8 do 14 Din kg. Kostanju surovemu 2.50 do 3, pečenemu 6 do 7 Din liter. Cvetlicam 0.20 do 0.5, z lonci vred 10 do 75 D komad. Lončena in lesena roba 1 do 100 D komad, brezovim metlam 2.25 do 5 Din komad, lesenim grabljam 8 do 10 Din komad, koruzni slami 25 do 30 Din vreča.

Seno in slama na mariborskem trgu. V sredo, 17. t. m. je bilo 9 vozov sena, v soboto, 20. t. m. pa 12 vozov sena in 4 voze slame na trgu. Cene so bile senu 75 do 100, slami pa 45 do 55 Din za 100 kg. V sredo, 17. novembra sta bila izvanredno tudi 2 z od zadnjih poplav umazanim in blatnim senom na trgu, katero se je prodajalo po 45 Din za 100 kg — porabilo se je pa za steljo.

Za razvedrilo.

Tudi dobro! Mizarski mojster se je kregal nad učenecem, konečno pa je vrgel za njim, ker mu je hotel skozi vrata uiti, svoj oblič. Ravno v tem trenutku pa je stopila skozi vrata njegova žena in je njo zadel. Ko je to videl, mu je bilo prav in je rekel: »Pa tudi dobro!«

Zakaj ni bil v šoli? Nekega učenca ves teden do sobote ni bilo v šolo, pa ga vpraša učitelj: »Kje si bil v ponedeljek, da nisi prišel v šolo?« — Učenec: »Ob pondeljkih sem bolan!« — Učitelj: »In v torek?« — Učenec: »Sem bil doma!« — Učitelj: »In v sredo?« — Učenec: »Pes mi je torbico nesel, med potjo pa se je začel igrati z drugimi psi, pa ni hotel naprejš!« — Učitelj: »In v četrtek?« — Učenec: »Sem mislil, da se boste jezili, ker me v sredo ni bilo, pa nisem prišel!« — Učitelj: »No, in včeraj?« — Učenec: »Včeraj sem si pa mislil: Kaj moramo res vsaki dan v šolo?«

Izdal se je. Neki mož bi si rad na ta način pomagal, da bi s požigom visokozavarovane hiše prišel do denarja. Pa je podložil ogenj in sicer tako, da bo začelo goriti točno ob petih popoldne, med tem pa je on odšel z doma na polje, se vlegel pod neko drevo in zaspal. Hiša je res začela točno ob petih goriti. Domači hlapec je hitel po gospodarja, našel ga je spečega pod drevesom in ga je hitro poklical: »Za božjo voljo, hitro pojdite domov! Hiša goril!« — Gospodar se je zbudil, planil po koncu in rekel: »Kaj, ali je že pet ura?«

Kako bo prišel jud v nebesa? Dva juda sta se pogovarjala, če bi mogla priti v nebesa. Eden je popolnoma obupal, a drugi je rekel: »Jaz pa pridem v nebesa.« — »Pa, kako boš to naredil?« ga je vprašal tovariš. — »Tako le, mu je ta odgovoril: »Ko bom prišel pred nebeška vrata, jih bom malo odprl, pogledal notri, pa zopet zaprl. In potem spet tako, velikokrat. Sv. Peter bo pa hud postal, bo pa zavpil: »Ven ali noter!« In tedaj pojdem jaz noter!«